

Bratislavský KURIÉR®

denné aktuality na www.bakurier.sk

Ružinov oslavuje 35 rokov

Tridsaťpäť rokov sa možno niekomu zdá málo, ale mesto, v ktorom žijeme, dnes vyzerá úplne inak ako na fotkách z roku 1990. Ružinov sa rozrástá a významne stúpa aj počet jeho obyvateľov. Štatistiky dokazujú, že sa v posledných rokoch stal najvyhľadávanejším miestom na život na Slovensku. Ročne tu pribudne 1200 obyvateľov.

Celý Ružinov sa nedá vtesnať do jedného článku, ale novinách mestskej časti pripravili prehľad toho najznámejšieho, z čoho prinášame pár postrehov. Pred rokom 1989 bol Ružinov súčasťou obvodu Bratislava II. Samostatnou mestskou časťou sa stal v roku 1990 po prijatí zákona o hlavnom meste SR Bratislave.

Čísla a mapa

Svojou rozlohou, takmer 40 km², sa delí na deväť obvodov - Nivy, Ružovú dolinu, Starý Ružinov, Prievoz, Trávniky, Pošeň, Štrkovec, Ostredky a Trnávku.

(pokračovanie na str. 4)

Ako hospodárila Bratislava a jej mestské časti

Finančné zdravie Bratislavy je výsledkom hospodárenia magistrátu aj 17 samostatných mestských častí. Najnovšie hodnotenie analytikov z INEKO a dát z portálu HospodarenieObci.sk ukazuje, že hlavné mesto sa nachádza len v pásme „dostatočného“ finančného zdravia.

Za týmto výsledkom stojí najmä vyššie za-

dlženie magistrátu a extrémna situácia v mestskej časti Devín. Väčšina mestských častí však hospodári veľmi zodpovedne a dosahuje nadpriemerné výsledky. Veľmi dobre je na tom Devínska Nová Ves, či Petržalka alebo Staré Mesto. Dobré výsledky dosahujú aj Čunovo, Lamač, Rusovce či Ružinov.

(pokračovanie na str. 2)

Napätie v nemocnici Milosrdných bratov

Zamestnanci hovoria o strachu, odborníci varujú pred systémovým kolapsom. Univerzitná nemocnica s poliklinikou Milosrdní bratia v centre hlavného mesta čelí vážnym problémom. Po zmene vedenia na jeseň minulého roka sa podľa anonymného vyjadrenia zamestnancov výrazne zhoršila pracovná atmosféra a pribudli obavy o budúcnosť viacerých oddelení. Situácia však podľa niektorých od-

borníkov nie je ojedinelá a poukazuje na hlbší problém slovenského zdravotníctva. Skupina zdravotníkov nemocnice sa obrátila na médiá s anonymným vyhlásením, v ktorom opisuje atmosféru strachu, direktívne riadenie a narušenie dlhodobých vzťahov na pracovisku. „Sľubovaná otvorená komunikácia sa zmenila na príkazy a vyhrážky sankciami.“

(pokračovanie na str. 2)

Semaforey v nepretržitom režime

Obyvateľmi Bratislavy sme boli oslovení s otázkami, prečo nie sú vo večerných hodinách všetky semaforey na hlavných mestských ťahoch vypnuté a obzvlášť na Račianskej ulici. S podnetom sme sa obrátili priamo na magistrát hlavného mesta a odpoveď nám poskytol hovorca, Peter Bubla.

Obracajú sa na nás obyvatelia Bratislavy s otázkou, prečo semaforey, ktoré sú umiestnené na Račianskej ulici smerom k Sibírskej či Pionierskej ulici a ďalším okolitým, nie sú vo večerných hodinách vypnuté, ako väčšina semaforov v rámci mesta?

Svetelné signalizácie na križovatkách Račianska – Kominárska a Račianska – Legerškého, boli spustené len počas pracovných dní od 6:30 do 21:00. Tieto dve križovatky počas ich vypnutia boli Dopravným podnikom Bratislava vyhodnotené ako potenciálne rizikové pre bezpečnú premávku električiek. Na základe toho boli tieto dve križovatky spustené do režimu 24/7 (nepretržite), dňa 11. 11. 2025.

(pokračovanie na str. 5)

Nevyhadzujte knihy - darujte ich nám
kontakt 0907 701 786

MILÍ ČITATELIA,

VIANOČNÉ SVIATKY SÚ ČASOM POKOJA, SPOLUPATRIČNOSTI A NÁVRATU K TOMU, ČO JE PRE NÁS SKUTOČNE DÔLEŽITÉ.

PRAJEME VÁM, ABY STE ICH PREŽILI V KRUHU BLÍZKYCH, NAPLNENÉ RADOŠŤOU, ZDRAVÍM A POHODU DOMOVA. NECH VÁM NOVÝ ROK, KTORÝ BUDE AJ VOLEBNÝ, PRINESIE VEĽA DÔVODOV NA ÚSMEV, ÚSPECHY V OSOBNOM AJ PRACOVNOM ŽIVOTE A ABY SA VÁM V NAŠOM HLAVNOM MESTE ŽILO EŠTE LEPŠIE – V BEZPEČNEJ, OTVORENEJ A PRIATEĽSKEJ BRATISLAVE.

ĎAKUJEME VÁM ZA VAŠU PRIAZEŇ, DÔVERU A ZÁJEM O DIANIE V NAŠOM MESTE. TEŠÍME SA NA ĎALŠÍ SPOLOČNÝ ROK PLNÝ PRÍBEHOV, KTORÉ BRATISLAVA PÍŠE KAŽDÝ DEŇ.

POKOJNÉ VIANOCE A ŠTASTNÝ NOVÝ ROK

PRAJE REDAKCIA BRATISLAVSKÉHO KURIÉRA

Napätie v nemocnici Milosrdných bratov

(Dokončenie zo str. 1)

Mnohí kolegovia sa boja ozvať,“ uvádzajú zamestnanci, ktorí žiadajú zachovanie anonymity pre obavy zo straty zamestnania.

Sporné pokyny a etické dilemy

Osobitne citlivou témou je interný pokyn týkajúci sa poplatkov za nemedicínske služby. Podľa zdravotníkov majú odmietnuť pacienta, ktorý neuhradí poplatok vo výške 30 eur. „Pre zdravotníkov je takýto postup v priamom rozpore s Etickým kódexom zdravotníckeho pracovníka. Pokyn považujeme za nehumánny a nezlučiteľný s poslaním nemocnice,“ uvádza personál. Vedenie nemocnice sa k detailom interných pokynov verejne ne-

vyjadruje, dlhodobo však zdôrazňuje, že nemocnica sa nachádza v zložitej finančnej situácii a musí prijímať nepopulárne, no nevyhnutné opatrenia.

Prepúšťanie a neistota

Nemocnica oficiálne potvrdila zámer hromadného prepúšťania približne 90 zamestnancov, o čom informovala aj Úrad práce.

Podľa vyjadrení manažmentu ide o súčasť tzv. reprofilizácie – úpravy rozsahu poskytovanej zdravotnej starostlivosti s cieľom zabezpečiť ekonomickú udržateľnosť zariadenia.

Zamestnanci sa však obávajú, že tieto kroky môžu viesť k zatváraniu kľúčových oddelení. V neoficiálnych informáciách sa spomína chirurgia, ARO, operačné sály či poho-

tovostná chirurgická ambulancia. O zásadných zmenách sa majú zamestnanci dozvedať neoficiálne, bez diskusie a vysvetlenia.

Asociácia nemocníc: Milosrdní bratia nie sú výnimkou

Na situáciu reagovala aj Asociácia nemocníc Slovenska (ANS), podľa ktorej problémy Nemocnice Milosrdní bratia zapadajú do celosloven-

ského trendu. „Hrozba prepúšťania a zatvárania oddelení sa netýka len jednej nemocnice. Rovnaký scenár sledujeme aj u ďalších našich členov,“ vyjadrila obavy asociácia.

ANS uvádza, že zhoršovanie situácie je podľa nej dôsledkom memoranda, ktoré bolo pred rokom prijaté pod tlakom Lekárskeho odborového združenia. „ANS opakovane upozorňovala na vážne dôsledky memoranda a s odstupom času sa ukazuje, že tieto varovania boli opodstatnené,“ konštatuje asociácia.

Zároveň poukazuje na dlhodobé nedofinancovanie nemocníc a konsolidačné opatrenia, ktoré podľa nej vedú k obmedzovaniu zdravotnej starostlivosti a zhoršeniu jej

dostupnosti pre pacientov. Ministerstvo zdravotníctva SR pre TASR potvrdilo, že situáciu v nemocnici monitoruje a s vedením zariadenia komunikuje.

Obavy o budúcnosť

Nemocnica Milosrdní bratia má v Bratislave dlhoročnú tradíciu a je úzko spätá s pôsobením rehole milosrdných bratov. Zamestnanci sa obávajú, že pokračovanie súčasného vývoja môže viesť k postupnému útlmu jej činnosti. Vyzývajú k dialógu a zachovaniu poslania nemocnice – slúžiť pacientom. Nemocnica vo svojom stanovisku zdôraznila, že pokračuje vo svojej činnosti.

(jp, ilustr. foto Sven Šovčík)

Ako hospodárila Bratislava a jej mestské časti

(Dokončenie zo str. 1)

Bratislava ako celok: priemer stiahnutý nadol slabými článkami

Podľa hodnotenia finančného zdravia za rok 2024 dosiahla Bratislava ako celok skóre 3,86 bodu zo 6, čo ju zaraďuje do kategórie „dostatočné finančné zdravie“. Ide o horší výsledok, než je priemer slovenských miest. Dôležité je však zdôrazniť, že Bratislava je špecifická – výsledok je agregátom hospodárenia magistrátu a všetkých mestských častí, ktoré majú vlastné rozpočty, dlhy aj záväzky. Celkové zadlženie Bratislavy predstavuje 30,6 % bežných príjmov, čo je síce pod zákonným limitom, no stále ide o pomerne vysokú hod-

notu. Dlhová služba (náklady na splácanie dlhu) dosahuje 3,7 % bežných príjmov. Pozitívnym signálom je, že mesto ako celok vykazuje prebytok bežného rozpočtu na úrovni vyše 6 %, teda bežné príjmy postačujú na krytie bežných výdavkov. Celkový obraz však výrazne deformujú dva faktory – hospodárenie samotného magistrátu a extrémna situácia v mestskej časti Devín. Bez Devína by sa finančné zdravie Bratislavy pohybovalo bližšie k priemeru samospráv.

Magistrát: vyšší dlh ako slabé miesto

Samotný magistrát hlavného mesta patrí k slabším článkom celej skladacky. Jeho zadlženie dosahuje viac než

46 % bežných príjmov, čo je výrazne viac, než priemer mestských častí. Aj keď magistrát dokáže generovať prebytok bežného rozpočtu, historicky vysoký dlh a vyššie záväzky znižujú jeho celkové hodnotenie finančného zdravia na úroveň približne 4,2 bodu zo 6. Práve magistrát má rozhodujúci vplyv na celkové skóre Bratislavy ako mesta, keďže spravuje veľké investície, dopravnú infraštruktúru a rozsiahle majetky.

Najlepšie hodnotené mestské časti

Pri pohľade na jednotlivé mestské časti sa obraz zásadne mení. Väčšina z nich patrí medzi finančne najzdravšie samosprávy na Slovensku. Devínska

Nová Ves – veľmi nízke zadlženie, výrazný prebytok bežného rozpočtu a celkové skóre nad 5,3 bodu. Petržalka – najväčšia mestská časť má dlh len niečo vyše 3 % bežných príjmov a patrí medzi finančne najstabilnejšie časti. Staré Mesto – prakticky bez dlhu, s dobrým hospodárskym výsledkom a vysokým hodnotením finančného zdravia. Veľmi dobré výsledky dosahujú aj Čunovo, Lamač, Rušovce či Ružinov. Typickým znakom týchto mestských častí je nízky alebo mierny dlh, nulové alebo minimálne záväzky po lehote splatnosti a schopnosť vytvárať prebytky v bežnom rozpočte.

Devín: extrém, ktorý ťahá mesto nadol

Výrazným problémom je mestská časť Devín, ktorá predstavuje jeden z najhorších príkladov hospodárenia samospráv na Slovensku. Jej zadlženie presahuje 248 % bežných príjmov a záväzky po lehote splatnosti sú násobne vyššie, než jej ročné príjmy. Finančné zdravie Devína je hodnotené len na úrovni približne 1,5 bodu zo 6, čo je extrémne nízke skóre. Hoci ide o malú mestskú časť s nízkym počtom obyvateľov, jej čísla majú neúmerne silný vplyv na agregované hodnotenie Bratislavy ako celku.

Silné mestské časti verzus slabý celkový obraz

Finančné zdravie Bratislavy je paradoxné. Kým mnohé mestské

časti by v celoslovenskom porovnaní patrili medzi premiantov, celkové hodnotenie hlavného mesta zostáva len priemerné. Dôvodom je kombinácia vysokého dlhu magistrátu a extrémneho hospodárenia jednej mestskej časti. Z pohľadu obyvateľov je však dôležité zistenie, že väčšina bratislavských mestských častí hospodári zodpovedne, s nízkym dlhom a bez problémov so záväzkami. Budúci vývoj finančného zdravia Bratislavy tak bude závisieť najmä od toho, ako sa podarí stabilizovať magistrát a vyriešiť dlhodobé problémy v Devíne.

(vt)

Kde sú hranice „pouličného umenia“ v Starom Meste?

V uliciach hlavného mesta, najmä v častiach pešej zóny Starého Mesta, môžeme v priebehu roka vídať, či skôr počuť rôznych pouličných hudobníkov. No, čo ak ide skôr iba o hlučné skupinky, ktorých cieľom nie je ponuka umenia, ale zaujatie pozornosti s cieľom napríklad vyžobrať nejaké drobné. Ich „spev“ verejnosť skôr ruší, či nebodaj poburuje. A nejde iba o návštevníkov. Nie zriedkavo sa objavujú pouličné skupinky pomerne falošných „umelcov“ v blízkosti prevádzok, ktorým výrazne klesá návštevnosť. Počas celého roka a aj v čase adventu sa v uliciach Starého Mesta zvyknú objavovať rôznorodé skupinky, ktoré iba zriedkavo ponúkajú hudobný pôžitok, ktorý uchu poslucháča ulahodí.

Vystupovať verejne možno na základe VZN

Obrátili sme sa preto na vedenie Starého Mesta, ktoré takýmto pouličným hudobníkom prideliť dočasné povolenia. „Voľnú pouličnú aktivitu povoľuje starosta Starého Mesta podľa všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Bratislava-Staré Mesto č. 6/2012, o voľných pouličných aktivitách, v znení neskorších zmien a doplnkov. Povolenie môže byť vyda-

né najviac na obdobie jedného roka,“ priblížila pre Bratislavského kuriéra Veronika Gubková, hovorkyňa starostu Starého Mesta.

Berie sa ohľad na Staromešťanov?

„Zaujímalo by ma, čo môžem spraviť v prípade, že pred mojou nehnuteľnosťou, ktorú v centre mesta vlastním, odvádzam za ňu dane a navyše v jej priestoroch prevádzkujem reštauráciu, hodiny falošne kvíli parťáci ľudí, ktorí sa tvária

ako muzikanti a ešte za to od okoloidúcich očakávajú hodenie mince? Mám opakovanú skúsenosť, že takéto skupinky pseudo hudobníkov skôr odradili zákazníkov a tí radšej odišli preč. Tam, kde našli pokoj,“ oslovil nás pohoršený obyvateľ Starého Mesta, v mene ktorého sme v danej veci žiadali vyjadrenia od kompetentných.

Problémoví viac nemajú šancu

Podľa hovorkyne starostu môžu takúto

pouličnú aktivitu na základe znenia VZN vykonávať: bez povolenia – najviac sedem kalendárnych dní v roku, na základe registrácie určenej na konkrétnu ulicu a čas. Ďalej s povolením – ak účinkujúci chce vykonávať aktivitu dlhšie ako sedem dní alebo opakovane. Povolenie obsahuje zoznam ulíc a obdobie (zvyčajne jeden rok). Na jeho základe sa následne vydáva registrácia na konkrétnu ulicu a čas podľa obsadenosti. Registráciu možno vydať najviac na tri mesiace. Na jednom mieste môže účinkujúci pôsobiť najviac jednu hodinu, potom sa musí presunúť na ďalšie miesto uvedené v registrácii. Rovnaké podmienky platia pre občanov SR aj cudzincov. „Dodržiavanie podmienok kontroluje Mestská polícia

hlavného mesta SR Bratislavy. Písomné podnety občanov preverujeme na oddelení správnych konaní a verejného poriadku v spolupráci s Mestskou políciou. Pokuty ukladá Mestská polícia na mieste v blokovom konaní alebo ich rieši Okresný úrad Bratislava v priestupkovom konaní,“ doplnila Gubková, ktorá jedným dychom pre obyvateľov mesta dodala aj radu, čo robiť v prípade nekvalitného či príliš hlučného hudobníka. Vec treba nahlásiť úradu alebo polícii: „Mestská časť sa zaoberá každým podnetom a opakovane problémovým účinkujúcim povolenia registrácie nevydáva. Pri hudobných produkciách sú zároveň zohľadňované požiadavky na ich umiestnenie tak, aby okolie obmedzovali čo najmenej.“

(vt, foto BK)

Petícia za zachovanie nemocnice v Podunajských Biskupiciach

V mestskej časti Podunajské Biskupice vznikla petícia, ktorá žiada zachovanie a rozvoj Špecializovanej nemocnice Podunajské Biskupice na Krajinskej ulici č. 91 a poliklinickej časti s jej súčasnými ambulanciami v mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice.

Iniciátori petície upozorňujú, že nemocnica má dlhoročnú tradíciu v starostlivosti o dlhodobu chorých pacientov a patrí medzi kľúčové zdravotnícke zariadenia v širšom regióne. V kontexte pretrvávajúceho nedostatku chronických lôžok v Bratislave aj jej okolí má podľa nich zariadenie mimoriad-

ny význam. Starosta Podunajských Biskupíc Roman Lamoš zdôrazňuje, že „prípadné zrušenie alebo presun nemocnice by mohlo zásadne zhoršiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dlhodobu chorých

pacientov. Negatívny dopad by podľa petície malo aj zrušenie poliklinickej časti, ktorá poskytuje ambulantnú starostlivosť pre obyvateľov Podunajských Biskupíc a okolitých mestských častí.“

Petícia smeruje na Mi-

nisterstvo zdravotníctva SR a Univerzitnú nemocnicu Bratislava Petíciu zastrešuje mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice a je adresovaná Ministerstvu zdravotníctva SR a Univerzitnej nemocnici Bra-

tislava. Jej cieľom je nielen zabrániť zrušeniu existujúcich kapacít, ale vytvoriť priestor pre ich ďalší rozvoj v prospech pacientov. Podpísať ju môže každý občan Slovenskej republiky, ktorý chce podporiť zachovanie nemocnice a polikliniky v tejto lokalite.

Bratislavský samosprávny kraj (BSK)

považuje zachovanie Špecializovanej nemocnice s oddelením pre dlhodobu chorých pacientov v Podunajských Biskupiciach za mimoriadne dôležité. Nová univerzitná nemocnica vo Vajnorochoch sa má podľa plánov spustiť najskôr v roku 2032 a spočiatku bude fungovať len s akútnymi lôžkami. Bratislavský kraj preto upozorňuje, že do tohto obdobia hrozí ďalšie znižovanie dostupnosti chronickej starostlivosti a presúvanie pacientov do zariadení sociálnych služieb, ktoré nie sú na tento typ diagnóz určené.

(bak, zdroj BSK)

Ružinov oslavuje 35 rokov

(Dokončenie zo str. 1)

Najviac obyvateľov žije v Prievoze, na Nivách a Trávnikoch, najhustejšie osídlený je Starý Ružinov. Mestská časť sa rozprestiera od historického centra Bratislavy až po Letisko M. R. Štefánika a areál Slovnaftu vo Vlčom hrdle. Do Ružinova patria aj Zlaté piesky, nákupné centrá Avion, Centrál, Eurovea a autobusová

stanica Nivy. Nájdete tu aj päť kostolov, dva cintoríny (Martinský a Prievozský), historický Csákyho kaštieľ, starú radnicu a hasičskú zbrojnicu v Prievoze. Je štvrtou najväčšou obcou na Slovensku a druhou najľudnatejšou mestskou časťou Bratislavy. Aktuálne tu žije približne 87 400 obyvateľov, ročne sa narodí okolo 900 nových Ružinovčanov a v

posledných rokoch pribúda priemerne 1 200 obyvateľov s trvalým pobytom. Nachádza sa tu päť parkov, množstvo fontán, sôch a vodných plôch - medzi nimi obľúbené Štrkovecké jazero či rekreačné stredisko Zlaté piesky.

Kultúra, trhy a komunita

Dom kultúry Ružinov (Ružinovská), SD Prievoz (Kaštieľska), SD

Nivy (Súťažná) a SD Trávniky (Nevádzová) počas roka organizujú množstvo koncertov, festivalov, divadelných predstavení, výstav, workshopov, prednášok a cvičení. Filmoví nadšenci poznajú kino Nostalgia, ktoré ako jedno z mála v Bratislave zachovalo čaro klasickej kinosály. Knižnicu v Ružinove je možné navštíviť až na štyroch pobočkách - Miletičova 47, Bachova 7, Zimná 1 a Na úvratí 52. Prvé dve prešli elegantnou a modernou rekonštrukciou a dnes predstavujú skutočnú pýchu Ružinova. Okrem zapožičania kníh tu nájdete aj hudobný a detský kútik, študovne, ale organizujú sa tu aj rôzne workshopy, prednášky, besedy či vystúpenia. (viac o knižnici na s. 27) K neodmysliteľným miestam nielen Ružinova, ale celej Bratislavy patrí aj trhovisko Miletičova, kde sa mieša mestský ruch s atmosférou tradičného trhu. Dopĺňajú ho menšie trhoviská na Bachovej a Herlianskej ulici.

Vzdelanie a starostlivosť

Mestská časť je zriaďovateľom 12 materských škôl so 14 elokovanými pracovis-

kami, 1 materskej školy, ktorá je súčasťou základnej školy a 9 základných škôl. Okrem toho tu pôsobia aj súkromné a cirkevné školy, od materských až po stredné. Pred rokom 1990 nebola na území Ružinova žiadna vysoká škola. Dnes

ju v lete 1973. V roku 1986 bol na začiatku Ružinovskej vybudovaný areál nemocnice s poliklinikou. Dnes tu sídli Ružinovská nemocnica (súčasť Univerzitnej nemocnice Bratislava). Ružinov je jednou z mála mestských častí, ktorá má

5 faktov a udalostí

- najstarší strom - už približne 300 rokov rastie dub letný pred budovou základnej školy v Ružovej doline
- tragické letecké nešťastie – 28. 7. 1976 sa do jazera Zlaté piesky zrútilo dopravné lietadlo Iliušin, ktoré letelo na pravidelnej česko-slovenskej linke Praha - Bratislava. Zahynulo 70 pasažierov a 6 členov posádky
- najvyšší mrakodrap - Eurovea Tower, 168 m, ktorý je zároveň aj najvyššou budovou na Slovensku
- ničivé bombardovanie - 16. 6. 1944 zaútočili americké bombardéry na Rafinériu Apollo, aby odrezali nacistické vojská od zásob paliva. Išlo nielen o najničivejší útok v Bratislave, ale bol aj jedným z najničivejších vzdušných útokov na Slovenský štát
- najväčší riečny prístav v Uhorsku - v čase, kedy ešte nebol vybudovaný prístav ani v Budapešti, patrilo toto prvenstvo v 19. storočí Zimnému prístavu v Prešporku

sa situácia zmenila - sídli tu Fakulta sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského, Paneurópska vysoká škola, ale aj súkromná Newton University. Prvým väčším zdravotníckym zariadením v mestskej časti bola Poliklinika Ružinov. Otvorili

aj vlastné domovy pre seniorov - Domov dôchodcov na Pažitkovej ulici a Ružinovský domov seniorov, ktorý je najväčším zariadením svojho druhu na Slovensku.

(red, zdroj text Ružinovské ECHO, fcb Ružinov očami ružinovčana, archív BAJP)

Ružinovská ulica v 70-tych rokoch.

Ples Ružinovčanov
retro je láska

Rozhlasový Big Band Gustava Broma
Andrea Zimányiová
Ivana Regešová
Zuzana Gamboa

Martin Gyimesi
spieva Karola Duchoňa

Rick Bailey
from Delegation

31. JANUÁR 2026
19:00 DK RUŽINOV

ORGANIZÁTORI:
CULTUS RUŽINOV

PARTNERI:
Kulla

V CENE VSTUPENKY JE ZAHNUTÉ: PRÍPITOK, PREDJEDLO, PRAVA VEČERA, NEALHO, 1/2 FLÁŠE VINA, DEZERT, KAVA A DRAHÁ VEČERA.
VSTUPENKY SI MOŽETE ZAKÚPIŤ OD 7. DECEMBRA 2025
INFORMÁCIE O ČASOCH PREDNÁJ A PODROBNÝ PROGRAM NA WWW.CULTUSRUZINOV.SK

Budova Kerametalu v roku 1977.

Semaforey niekde v nepretržitom režime

(Dokončenie zo str. 1)

Vo všeobecnosti - určuje magistrát či obyvatelia priľahlých ulíc (teda MČ), aby boli semaforey v danej časti zapnuté nepretržite alebo ide o požia-

davku polície?

O režime prevádzky všetkých svetelne riadených križovatiek na území Bratislavy, rozhoduje magistrát na základe skúmania a poznania dopravnej situácie, podnetov alebo požiadaviek od občanov, Dopravného

podniku Bratislava, Polície SR alebo Metropolitného inštitútu Bratislava (projekt Mesto pre deti).

Ktoré konkrétne semaforey v rámci mesta - možno frekventovanejšie úseky - sú taktiež

plne funkčné počas celého dňa, a teda aj v noci a aký je v prípade týchto ďalších hlavný dôvod?

Hlavným dôvodom je bezpečnosť cestnej premávky.

Osvedčuje sa fakt, že semafor je zapnutý aj

v nočných hodinách?

Čo sa týka križovatiek Račianska – Kominárska a Račianska – Legerského, úpravu času riadenia križovatiek ešte budeme vyhodnocovať. Vo všeobecnosti platí, že križovatka so zapnutou svetelnou signali-

záciou je bezpečnejšia. Našou snahou je zvyšovať bezpečnosť pri minimalizovaní vplyvu na plynulosť cestnej premávky.

(vt)

Zoznam bratislavských svetelne riadených križovatiek v režime 24/7 (nepretržite) k 11. 12. 2025:

Číslo križ.	Názov križovatky	Doba prevádzky	Po - Pia So - Ne	Číslo križ.	Názov križovatky	Doba prevádzky	Po - Pia So - Ne
201	Košická - Prístavná (Most Apollo)		nepretržitá	524	Jantárová cesta - Rusovská		nepretržitá
202	Prístavná - Plynárenská		nepretržitá	526	Jantárová cesta - Pajštúnska		nepretržitá
212	Prievozská - Mlynské nivy		nepretržitá	527	Jantárová cesta - Šintavská		nepretržitá
213	Prievozská - Miletičova		nepretržitá	528	Jantárová cesta - Lietavská		nepretržitá
214	Prievozská - Bajkalská		nepretržitá	529	Jantárová cesta - Betliarska		nepretržitá
216	Gagarinova - Tomášikova		nepretržitá	567	Panónska cesta - Z. Chalupovej		nepretržitá
206	Mierová - Kaštielská		nepretržitá	571	Jantárová cesta - Vavilovova		nepretržitá
222	ul. Svornosti - Slovnaftská		nepretržitá	575	Jantárová cesta - Romanova		nepretržitá
226	Kazanská - Uzbecká		nepretržitá	578	Jantárová cesta - Jasovská		nepretržitá
237	Bajkalská - Drieňova		nepretržitá	602a	Rázusovo nábr. - Nový most		nepretržitá
242	Záhradnícka - Miletičova		nepretržitá	602b	Rázusovo nábr. - Riegeleho		nepretržitá
243	Záhradnícka - Jégého		nepretržitá	601	Náb. arm.gen. L. Svobodu - Nový most		nepretržitá
247	Ružinovská - Tomášikova		nepretržitá	606	Dostojevského rad - Lazaretská		nepretržitá
260	Prístavná - Súkenická		nepretržitá	650	Landererova - Olejkárska		nepretržitá
284-1	I/63 Ul. Svornosti - Lesný hon		nepretržitá	608	Karadžičova - Mlynské nivy		nepretržitá
301	Trnavské mýto		nepretržitá	610	Karadžičova - Záhradnícka		nepretržitá
303	Trnavská - Jégého		nepretržitá	611	Karadžičova - Krížna		nepretržitá
304	Trnavská - Bajkalská		nepretržitá	612	Račianske mýto		nepretržitá
305	Trnavská - Tomášikova		nepretržitá	613	Šancová - Žilinská		nepretržitá
308	Rožňavská - Galvaniho		nepretržitá	616	Šancová - Pražská		nepretržitá
309 a	Rožňavská - Vajnorská		nepretržitá	615	Šancová - Štefanovičova		nepretržitá
309 b	Vajnorská - Stará Vajnorská		nepretržitá	617	Štefánikova - Križkova		nepretržitá
318	Ivánska cesta - Galvaniho		nepretržitá	618	Štefánikova - Palisády		nepretržitá
322	Vajnorská - Bajkalská		nepretržitá	619	Hodžovo nám.		nepretržitá
323 b	Vajnorská - Riazanská		nepretržitá	630	Dunajská - Ul. 29. Augusta		nepretržitá
323 a	Vajnorská - Junácka		nepretržitá	657	NAGLS - Vydrica		nepretržitá
328	Vajnorská - Bojnická		nepretržitá	658.1	NAGL. Svobodu - Tunel(otočka)		nepretržitá
332	Račianska - Pionierska		nepretržitá	260.1	Prístavná - PPP Plátennícka		nepretržitá
330	Jarošova - Kukučínova		nepretržitá	420	Brnianska - PPP Dubová		nepretržitá
336a	Gaštanový hájik - Žel. Vých.nádražie		nepretržitá	568	Panónska cesta-Zastávka MHD Jasovská		nepretržitá
336b	Gaštanový hájik - PPP pri električ.		nepretržitá	583	Panónska cesta - OC Danubia		nepretržitá
336c	Gaštanový hájik - Nobelova		nepretržitá	643	Mýtna - Vazovova		nepretržitá
344	Púchovská - Pri vinohradoch		nepretržitá	654	Pražská - Sokolská		nepretržitá
369	Račianska - Kominárska		nepretržitá				
372	Račianska - Legerského		nepretržitá				
385	Galvaniho - Na križovatkách (Lidl)		nepretržitá				
412a	Mlynská dolina - Staré grunty		nepretržitá				
412b	Mlynská dolina - Slávičie údolie		nepretržitá				
417	Mlynská dolina - Pri Habánskom mlyne		nepretržitá				
421	Lamačská - Mlynská dolina (Patronka)		nepretržitá				
425	Lamačská - Vetva H4		nepretržitá				
430	Hodonínska - Vrančovičova		nepretržitá				
442	Botanická - Internát Družba		nepretržitá				
449	M. Sch. Trnavského - Harmincova		nepretržitá				
452	Saratovská - Repaškého - Drobného		nepretržitá				
496	Hodonínska - OC Baumax - Krematórium		nepretržitá				
5091	Kopčianska - Bratská		nepretržitá				

ARRIVA zaviedla nové cestovné poriadky regionálnych autobusových liniek

O d 14. decembra začnú na celom Slovensku platiť nové cestovné poriadky verejnej osobnej dopravy pre obdobie 2025/2026. Zmeny v prospech cestujúcich sa prejavia aj v regionálnej autobusovej doprave v Bratislavskom kraji. Prispôbenie časov odchodov spojov dopravnej situácii zároveň odstráni pravidelné meškania. Cieľom je posilniť dopravu tam, kde je najviac cestujúcich, zlepšiť nadväznosť spojov a zrýchliť cestovanie. Na Záhorí pribudne aj novinka: na dvoch linkách regionálnej autobusovej dopravy budú môcť cestujúci nastupovať ľubovoľnými dverami tak, ako sú zvyknutí v MHD.

„Druhá decembrová nedeľa je dňom, kedy sa každoročne menia grafiky vlakovej dopravy v celej Európe. Na ne následne nadväzujú cestovné poriadky autobusovej

dopravy. ARRIVA každoročne využíva túto príležitosť na to, aby v spolupráci so svojimi objednávateľmi, teda mestami a samosprávnymi krajmi, zohľadnila aktuálne potreby svojich cestujúcich,“ uviedol Peter Stach, hovorca spoločnosti ARRIVA na Slovensku.

Posilnenie liniek

Najvýznamnejšou zmenou je zvýšenie počtu spojov najvyťaženejších regionálnych autobusových liniek, ktoré zároveň skráti čas cestovania a zlepši nadväznosť autobusov na vlakové spoje. Posilnené spoje

pribudnú na linkách 209, 219, 239, 506, 515, 521, 525, 527, 528, 529, 531, 539, 540, 550, 555, 622, 658, 725 a 901. Kvôli úprave časov odchodov a príchodov vlakov linky S20 z Kútov do Bratislavy sa prispôbia cestovné poriadky liniek 239, 240, 260, 265, 275 a 277. Linka 260 bude počas školských prázdnin jazdiť popoludní v pravidelnom hodinovom intervale. Linka 277 sa skráti po zastávku Bílkove Humence, Kostol.

Nastupovanie všetkými dverami

Novinkou na linkách

215 a 216 bude možnosť nastúpiť ktorýmikoľvek dverami pre cestujúcich s platným cestovným lístkom. Ide zatiaľ o testovaciu prevádzku tohto riešenia, ktorá potrvá do leta 2026 a jej cieľom je skrátenie doby nastupovania.

Oblasť Pezinok

Linka 506 už nebude obsluhovať zastávku Vinosady, Modranská. Na linke 515 z Rače do Chorvátskeho Grobu pribudne ďalší spoj, ktorý zlepši dochádzanie žiakov do školy. Linka 520 z Bratislavy do Pezinka bude v popoludňajšej špičke začínať na zastávke Bajkalská. Linky 525 (Bratislava – Čierna Voda – Chorvátsky Grob) a 527 (Bratislava – Čierna Voda – Slovenský Grob – Pezinok) budú počas pracovných dní školského roka jazdiť každých 20 minút, aby spoločne zabezpečili desaťmi-

nútový interval v úseku po Čiernej Vode. Pre rýchlejší presun budú linky 525, 527 a 598 presmerované cez Vajnorský nadjazd a OC Vajnory. Konečná zastávka linky 539, ktorá bola doteraz na železničnej stanici v Senci, sa presunie na autobusovú stanicu v centre mesta. Cez víkendy bude táto linka jazdiť častejšie a v obci Blatné bude zastavovať na zastávke M. R. Štefánika, nie na zastávke Škola ako doteraz. Posilnená bude aj linka 545 medzi Šenkovicami a Vištukom.

Oblasť Senec
V oblasti Senec dôjde k zhutneniu a čiastočnej úprave trasy linky 622, ktorá sa lepšie napojí na školy a zdravotnícke zariadenia. V Bratislave bude končiť pri Shopping Paláci a v Ivanke pôjde po Štefánikovej ulici. Linka 658 posilní obsluhu zastávky Veľké Úľany, Dlhá. Kvôli posilneniu obsluhy obce Miloslavov sa zvyšuje počet spojov na linke 725, ktorá bude dopoludnia jazdiť každých tridsať minút.

Zmeny zastávok

Menia sa aj názvy a umiestnenie niektorých zastávok. Zastávka Malacky, Pomník padlých sa premenúva na Malacky, Centrum. Zastávky Bílkove Humence, Gočály a Gajary, Vršok sa rušia. Na Bajkalskej v Bratislave a na Radničnom námestí v Pezinku budú môcť cestujúci využívať nástupištia s prístreškami.

Cezhraničná linka 901

Cezhraničná linka 901 medzi Bratislavou a Hainburgom sa výrazne posilní a počas rannej aj popoludňajšej špičky bude premávať každých 30 minút. Od pondelka do soboty pribudnú nové spoje z Bratislavy o 9:25, 18:25 a 22:25 a z Hainburgu o 9:49, 18:49 a 22:49. Po novom bude možné túto linku využiť aj na presuny v rámci Bratislavy. Preprava bicyklov zostáva bezplatná po celý rok, pričom do autobusu sa zmestia dva bicykle.

(bak, foto ARRIVA)

Mestská časť Bratislava – Podunajské Biskupice
Vás srdečne pozýva na

31. 1. 2026
o 19:00
DK Vetvár, Biskupická 15,
Podunajské Biskupice

3. reprezentačný
Ples
Podunajské Biskupice

89 EUR/OSOBA
HLAVNÁ SÁLA

69 EUR/OSOBA
MALÁ SÁLA
RESTAURÁCIA NO. 23

MODERÁTOR VERONIKA PAULOVIČOVÁ | PROGRAM ABBA TRIBUTE | KAPELA GIN TONIC
DJ | BOHATÁ TOMBOLA, FOTOKÚTIK | K DISPOZÍCII BAR

REZERVÁCIA LÍSTKOV NA KULTURA@MUPB.SK
PREDAJ LÍSTKOV: MIESTNA POKLADŇA, TROJIČNÉ NÁMESTIE OD 5.12.2025

VSTUPNÉ
99 EUR

**Dúbravský
FAŠIANGOVÝ PLES**
POD ZÁŠTITOU STAROSTU MARTINA ZAŤOVIČA

31. JANUÁR 2026
19:00 DK DÚBRAVKA

MESTSKÁ ČASŤ
BRATISLAVA-DÚBRAVKA

DOM KULTÚRY
DÚBRAVKA

Prečo je v Bratislave priveľa diviakov

Odobne, ako sa vo viacerých častiach Slovenska ľudia čoraz častejšie – nechcane – stretávajú vo voľnej prírode s medveďmi, Bratislavčania takmer na dennej báze vídajú diviaky. Oslovili sme preto vedenie Mestských lesov Bratislava práve s témou diviaky, ich elimináciou či prípadnou hrozbou.

Máte informácie o tom, či sa za posledné obdobie zvýšil počet diviakov v lesoch v rámci Bratislavy a okolia?

V posledných, približne 10-tich rokoch pozorujeme, že výskyt diviakov v okolí Bratislavy má skôr rastúci

trend. Sú za tým viaceré faktory – chýba prirodzený predátor, mierne zimy a v prostredí je dostatok ľahko dostupnej potravy, najmä v opustených záhradách.

Prečo vôbec došlo k tomu, že je diviakov viac, respektíve, akým spôsobom v súčasnosti situáciu riešia poľovníci?

Populácia rastie najmä kvôli absencii pri-

rodzeného predátora a vysokému množstvu potravy v krajine, aj na okrajoch mesta – zanedbané záhrady. Diviakom sa darí aj vďaka miernejším zimám. Regulácia prebieha v spolupráci s poľovníkmi prostredníctvom odlovu v lesnom prostredí a v prípade potrieb aj formou odchytov v intraviláne. Ide o jediný spôsob, ako populáciu udržať na únosnej úrovni.

Kde je ich v rámci Bratislavy najviac?

Diviaky migrujú v rámci širšieho územia a nepohybujú sa podľa katastrálnych hraníc, takže ich výskyt v jednotlivých častiach mesta a mestských lesov sa môže meniť. Najvyššie počty sme zaznamenali v rokoch 2022/2023, vtedy prebehli aj intenzívne regulácie početnosti zo strany poľovníkov. Odvtedy je početnosť nižšia, avšak stále dosť početná.

Viete prípadne o presných aktuálnych počtoch diviakov?

Presný aktuálny počet nie je možné uviesť. Diviacia zver sa voľne presúva medzi lesom,

poľami a intravilánom, takže sa nedá spoľahlivo spočítať. K dispozícii sú len údaje o počtoch ulovených kusov v jednotlivých rokoch, tie však neodzrkadľujú veľkosť populácie ako celku.

Asi sa teda zhodneme v tom, že diviaky sú aktuálne premnožené. Znamená to automaticky, že sú pre človeka nebezpečné?

Diviak je prirodzene plaché zviera a vo väčšine prípadov sa človeku vyhne. Rizikové sú však určité situácie – najmä ak ide o samicu s mláďatami, o zranené zviera alebo ak je prítomný pes, ktorý môže diviaka vyrušiť alebo nahnať do obrany. Vtedy môže dôjsť k nebezpečnej reakcii. Opatrnosť je na mieste, najmä na okraji lesa a pri pohybe so psom – tých je potrebné mať vždy na vôdzke. Pes zvyčajne diviaka vyprovokuje naháňaním a diviak reaguje útokom. To môže viesť k zraneniu alebo usmrteniu psa.

Čo to znamená pre prírodu - les, keď je diviacia zver premnožená - vidíme napríklad veľké rozhrabané územia na poliach, lúkach, atď. - dokáže sa s týmto príroda sama vysporiadať?

Pri premnožení môže diviacia zver výrazne narušiť pôdu a vegetáciu – rýpaním ničí podrost, mladé stromčeky a korene. To negatívne ovplyvňuje obnovu lesa aj biodiverzitu. Keďže v našom prostredí chýba predátor, samoregulácia populácie je veľmi obmedzená. Preto je

potrebná regulácia zo strany človeka.

Skúsme také praktické rady - čo má človek spraviť, keď je v prírode, sám a neďaleko vidí diviaka - prípadne samisu s mladými?

Najdôležitejšie je zachovať pokoj a nepribližovať sa. Nepokúšať sa zviera vyplašiť, nerobiť prudké pohyby. Psa mať vždy na vôdzke. Ak ide o samicu s mláďatami, odporúča sa obísť miesto čo najväčším oblúkom a nevstupovať medzi matku a mláďatá. Vo väčšine prípadov sa diviak sám vzdiali.

Ako má človek postupovať, a teda čo má robiť v prípade, že ide okolo územia mestských lesov a z nich mu na cestu – prípadne pod kolesá auta, vybehne diviak?

Ak zviera prebehne cez cestu a zmizne späť do lesa, nejde o situáciu, ktorú je potrebné hlásiť. Zranenú alebo uhynutú zver treba nahlásiť na čísle 159. Viac informácií nájdete na našej webovej stránke, konkrétne tu: Zranená lesná zver a tu: Diviaky v Mestských lesoch.

(vt, foto MLB)

Praktické informácie:

Koho kontaktovať?

Diviaky v lese: Netreba nahlasovať - regulujú ich poľovníci.

Diviaky len prechádzajúce sídliskom: Netreba nahlasovať.

Diviaky usídlené na sídlisku alebo v záhradách: Nahlásiť na e-mail RPVS: sekretariat-UR@svps.sk. Veterinárna správa následne umiestňuje odchytové kliečky.

Opustené záhrady: Riešením je len pravidelná údržba a kosenie - poľovníci ani Mestské lesy tu zasiahnuť nemôžu.

Mimoriadne opatrenia

Nad Kramármi a Kolibou pribudlo 5 nových miest na odlov problémových jedincov.

V teréne pôsobia dvaja skúsení poľovníci Mestských lesov, ktorí lovia formou posliedky.

Za prísnych bezpečnostných opatrení sa realizujú aj spoločné poľovačky - vopred ohlásené a s dočasnou uzáverou malej časti lesa.

MČ BRATISLAVA-RAČA VÁS POZÝVA NA

Štefanská

TANEČNÁ ZÁBAVA 28.12.2025

HRÁ 16.00 – 20.00 h

Duo Majo a Jarka Nemecký kultúrny dom

Vstupné: 5,00 €

RAČA

Počty odlovených diviakov v mestských lesoch:

2015:	61
2016:	67
2017:	68
2018:	105
2019:	141
2020:	157
2021:	237
2022:	496
2023:	279
2024:	118

Výzva by pre mňa bola komédia alebo fantasy

Herečka Jana Kvantiková nedávno zahviezdila vďaka novému kriminálnemu seriálu Neuer z prostredia Bratislavy, v ktorom stvárnila šikovnú kriminalistku. Aktuálne ale do kín prichádza s filmovou novinkou z celkom iného prostredia i obdobia. Zahrá si v dobovej snímke Štúr.

Do kín aktuálne prichádza nový film Štúr, v ktorom ste si zahrali. Skúste možno priblížiť, čo od neho môžu diváci očakávať, keďže ide o historicky veľkú tému.

Verím a dúfam, že pôjde o silný divácky zážitok z nám známej, ale ešte nie veľmi umelecky prebádanej témy! Sama som bola úprimne prekvapená, keď som prvýkrát videla náš trailer vo zvukovom štúdiu, pri robení postsynchronov. Bola som nadšená z toho, ako to

mať šancu spoznať ho ako človeka.

V snímke hráte pomerne nezvyčajnú rolu – slúžku Adely Ostrolúckej. Keďže vieme, že v minulosti boli tieto pomocnice veľmi dôležité a nemali ľahký život, budeme môcť nazrieť skrz vašu postavu aj na to, aký bol život slúžky v našich končinách?

Ako jediná z postáv je Katika úplne fiktívna a nie je napísaná podľa žiadnej konkrétnej historickej postavy. Samozrejme, je pravda, že to nemali ľahké, ale niektoré veci predsa pre slúžky,

respektíve obyčajných ľudí, ľahšie boli. Ale to sa už dozvieme vo filme.

Aká je vaša postava ako človek a možno, čo nové vás pripravuje na jej stváranie o sebe samej naučila? Respektíve, čo vám dala?

Ja som si Katiku veľmi obľúbila! Strašne sa mi páči, že má na všetko svoj názor. Aj na svoju pani. Nie, že by k nej bola neúctivá, naopak. Ale nenechá si ani skákať po hlave. Síce nie je vzdelaná, ale je mimoriadne životaschopná a tak sedliacky, jednoducho, múdra. A to je možno to, čo mi dala najviac: že aj v tej jednoduchosti sa dá prežiť relatívne šťastný život.

V akých lokáciách na Slovensku ste nakrúcali a kedy konkrétne bude premiéra filmu, aby sme navnadili čitateľov?

Slávnostná premiéra bude na 170. výročie úmrtia Ľudovíta Štúra, teda 12.1.2026, od 15.1. bude teda film v kinách. Čo sa týka nakrúcania, to prebehlo na jar 2025, exteriéry sme nakrúcali v krásnom prostredí, v okolí Banskej Štiavnice, Zvolena a na Liptove, konkrétne Čerín, Šášovský hrad, Hrad Hronstek a skanzen Pribylina. Kolegovia nakrúcali aj na Lomnickom štíte, tam som ja už ale nebola. A väčšinu interiérov sme nakrúcali v nádhernom múzeu Kaštieľ sv. Anton.

Čo sa vám možno hrá lepšie – dobová postava alebo súčasný človek s jeho aktuálnymi problémami a modernou vidinou sveta?

Oboje hrám rada. Kedysi by som bez rozmýšľania odpovedala, že dobovky, ale musím povedať, že je príjemným spštením to občas striedať.

Čitatelia a najmä tí naši – Bratislavskí – si vás aktuálne spájajú so seriálom Neuer, v ktorom bol vizuálne kladený dôraz aj práve na hlavné mesto. Tušíli ste, že kriminálna bude mať až taký veľký úspech, že už sa aktuálne hovorí o natáčaní pokračovania?

Nikdy vlastne neviete, čo nakrúcate, až kým to neuvidíte hotové na plátne alebo teda v televízii. Samozrej-

me, vždy všetci dúfame a robíme všetko pre to, aby to vyzeralo čo najlepšie, ale finálnu podobu si aj tak nikdy neviem predstaviť. A ten výsledok ma vlastne vždy nejakým spôsobom prekvapí. V prípade Neueru to bolo možno ešte o to intenzívnejšie, pretože jednotlivé diely mali akýsi rýchlejší a dramatickejší spád, ako v mojich predstavách a samozrejme, moji hereckí kolegovia tým postavám naozaj vdýchli dušu! Takže sa teším, že sa to divákovi páči a že sa tej druhej série možno naozaj dočkajú.

Ako sa vám na tomto projekte pracovalo, keďže ste boli v čisto mužskom hereckom kolektíve ako jediná žena a navyše tam bolo viacero scén, ktoré pôsobili celkom náročne na realizáciu?

To som už viackrát spomínala, že ja mám tie mužské kolektívy rada. S kolegami sme si rozumeli, často sme sa v pauzách rozprávali o živote, ak sme práve neodpadávali od únavy. Ale aby ste si nemysleli, v štábe boli aj ženy a bolo ich dosť. Celkovo to bol síce náročný projekt - časovo aj fyzicky. Ale ten výsledok stál za to.

Na akom ďalšom projekte aktuálne pracujete alebo čo najbližšie plánujete a čo by pre vás možno bola pracovne najväčšia výzva?

(vt)

Recept

Mäkký domáci perník

Suroviny:

250 g hladkej múky
200 g kryštálového cukru
1 balíček perníkového korenia
1 lyžička mletej škoricie
2 lyžice kakaa
1 lyžička sódy bikarbóny
štipka soli
2 vajcia
200 ml mlieka
100 ml oleja
2 lyžice medu
podľa chuti: slivkový lekvár, orechy alebo hrozienka

Postup:

Rúru predhrej na 170 °C a plech (alebo menší pekáč) vylož papierom na pečenie. V mise zmiešaj všetky suché suroviny – múku, cukor, kakao, perníkové korenie, škoricu, sódu a soľ. Pridaj vajcia, mlieko, olej a med. Vymiešaj do hladkého, polotekutého cesta. Ak chceš, primiešaj trochu lekváru alebo posyp povrch orechmi. Cesto nalej do plechu a peč 35–40 minút. Skontroluj špajdlou – ak je suchá, perník je hotový. Po vychladnutí môžeš perník potrieť čokoládovou polevou alebo len posypať práškovým cukrom.

Tip:

Na extra vláčnosť môžeš do cesta pridať 1 biely jogurt alebo perník po upečení jemne potrieť teplým rumovým sirupom.

vyzerá. Diváci sa budú môcť Štúrovi pozrieť pod kožu. Predsa len, každý ho poznáme, ale len tie povinné fakty zo školy. Tu budeme

Moje stváranie slúžky Katiky je čisto môj pohľad na to, ako to asi vtedy mohlo vyzeráť. Samozrejme, vychádzajúc zo scenára.

celý článok nájdete na bakurier.sk

Karlova Ves udelila ocenenia významným osobnostiam

Ako každý rok, aj v tomto roku Karlova Ves ocenila obyvateľov, ktorých celoživotný prínos je príkladom pre budúce generácie a podieľajú sa na šírení dobrého mena mestskej časti. Stalo sa tak v rámci slávnostného večera Osobnosť Karlovej Vsi. Tento rok Karlova Ves ocenila šesť osobností, ktoré navrhla karloveská verejnosť. Z rúk

starostky Dany Čahojovej a vicestarostu Branislava Záhradníka si ocenenie prevzala učiteľka Oľga Mitrová, ktorá dlhé roky

viedla Materskú školu Suchohradská 3 a v oblasti predprimárneho vzdelávania pôsobí neuveriteľných 48 rokov. Oceneným bol

aj lekár a vedec profesor Ľubomír Lisý, ktorý patrí medzi najvýznamnejšie osobnosti slovenskej neurológie. Poctu si prevzal i významný slovenský básnik povojnovkej generácie a autor približne tridsiatich

básnických zbierok Ján Buzássy. Rovnako si ocenenie prevzala aj zakladateľka a vedúca Detského folklórneho súboru Čechinka Beáta Čechková, ktorá viac než štyri desaťročia odovzdáva svoje umenie a lásku k slovenskému folklóru, hudbe a tradíciám, už niekoľkým generáciám Karlovešťanov. Ocenenie si prevzal aj dlhoročný vodák a tréner Juraj Hargaš, kto-

rý svoj život zasvätil rieke Dunaj, lodenici v Karloveskej zátokke a vodáckemu športu. Medzi ocenené karloveské osobnosti patrí tiež uznávaný tanečník, choreograf a pedagóg Juraj Šidelský, ktorý svojou prácou ovplyvnil niekoľko generácií tanečníkov.

(red, MČ Karlova Ves, foto: Jana Hrdličková)

Detský čin roka 2025 aj s príbehom bratislavského školáka

40 skutočných príbehov o dobre čítalo 22 413 detí z 252 slovenských škôl a cez reálne príbehy sa učili ako pomáhať ľuďom i prírode. Tieto deti ako detská porota rozhodli, ktoré skutky získali ocenenia Detský čin roka 2025.

Anketa pre verejnosť bola realizovaná predovšetkým pre dospelých, ktorí touto formou mohli podporiť dobro a inšpirovať sa dobrými skutkami detí. Je to tiež cesta, ako upriamiť pozornosť verejnosti k témam, ktoré projekt prináša.

V online hlasovaní detské skutky získali spolu 5570 hlasov. Skutok s

najvyšším počtom hlasov vykonal Jakub, ktorý zachránil kamaráta zasiahnutého elektrickým prúdom. Za tento hrdinský čin získal najväčšiu podporu verejnosti v počte 2594 hlasov.

Jakub zachránil kamaráta zasiahnutého elektrickým prúdom

Toto je príbeh odhodlania, húževnatosti, sily mladosti, rodičovskej lásky a aj oslava priateľstva. Kamaráti Lukáš a Jakub z obce Borinka si išli zakopať na futbalové ihrisko. Lopta im spadla do potoka, Lukáš po ňu skočil... a už nevyšiel. Vo vode ho zasiahol elektrický

prúd, vykrikoval, bezvládne spadol do vody, topil sa. Keď Jakub započul kamarátov výkrik, išiel sa pozrieť, čo sa deje. Zbadal ho bezvládneho ležať v potoku tvárou vo vode. Jakub preukázal veľké hrdinstvo a rozvahu: všimol si čerpadlo ponorené neďaleko Lukášovho tela. Vstúpil do vody a pocítil zásah elektrickým prúdom, ktorý ho, našťastie, neomráčil tak ako Lukáša. Hneď mu napadlo, že problém je v zlom čerpadle. Vyšiel z vody a za gumenú hadicu vytiahol čerpadlo z vody. Potom vbehol do potoka a svojho kamaráta, vysokého a statného basketbalistu (187 cm vysoký), za-

čal s námahou ťahať z vody na breh. Breh je v tom mieste strmý, Jakub sa šmýkal, bojoval, tisol Lukáša hore brehom, medzitým kričal o pomoc. Nakoniec kamaráta, už bledého v bezvedomí s modrými perami, vytiahol na breh a okamžite začal s resuscitáciou. Postupoval správne, ako z príručky prvej pomoci – umelé dýchanie, masáž srdca. Popritom ešte kričal o pomoc. Jeho volanie počul sused Rastislav, ktorý zavolať záchranú zdravotnú službu. Najprv došla sanitka, potom vrtuľník. Lukáša ešte 30 minút resuscitovali a letecky dopravili do Bratislavy. Lukáš pre-

žil, samotní záchranári ocenili kvalitné poskytnutie prvej pomoci. Jakub svojmu kamarátovi zachránil život a aj napriek nasadeniu vlastného života (mohli v potoku ležať vedľa seba), veľkému stresu a strachu o priateľa konal pohotovo, neskutočne rozumne a obetavo. Prognóza Lukáša bola veľmi zlá, hrozila mu demencia, ochrnutie, oslepnutie, doživotná bezvládnosť. V nemocnici ho nevedeli prebrať z umelého spánku, vyše troch mesiacov bol v bdelej kóme. Precitával a naspäť upadal do kómy. Prebudil sa v novembri, ale, žiaľ, bez krátkodobej pamäti. Nakoniec všetko zá-

zračne dobre dopadlo. Jeho prebúdzanie do života a rekonvalescencia je už iný krásny a úspešný príbeh. Postupne, i keď pomaly, sa Lukášov stav zlepšuje a kamarát Jakub stojí stále pri ňom. My všetci sme nesmierne hrdí na Jakuba. Obdivujeme a ďakujeme mu za jeho veľký hrdinský čin.

List napísala Mgr. Petra Strižková, redaktorka a moderátorka Rádia Slovensko; skutok vykonal Jakub Hollý, v šk. roku 2024/2025, žiak 7. triedy, ZŠ Pri kríži 11, Bratislava

(red)

Do bratislavskej zoo pribudli mláďatá obľúbeného hlodavca

Kapybary Bubi a Letty sa verejnosti predstavili na jar ZOO Bratislava má nový prírastok. Z pražskej zoológickej záhrady k nám dorazila dvojica mláďat kapybary močiarnej (Hydrochoerus hydrochaeris), ktorá je známa ako najväčší hlodavec na svete. Ide o dve osemmesačné samice s menami Bubi a Letty.

Prebieha adaptácia

Návštevníci ich však zatiaľ v expozícii neuvidia. Kapybary aktuálne trávia zimné obdobie v teplom vnútornom zázemí, kde majú k dispozícii bazén, stabilné teploty a pokojné prostredie. Dôvodom je ich prirodzený pôvod. Kapybary pochádzajú z tropických oblastí Južnej Ameriky, kde sa počas celého roka teploty pohybujú výrazne

vyššie než u nás. Pobyt v chlade by im mohol spôsobiť zdravotné komplikácie, preto je zimovanie v interiéri nevyhnutné. Zima však zohráva dôležitú úlohu aj z hľadiska starostlivosti. Pokojnejšie obdobie bez vonkajších vplyvov, podľa odborníkov zoo, umožňuje mláďatám zvyknúť si na nové prostredie a vytvoriť si vzťah k chovateľom, čo

je základom ich budúcej pohody a bezproblémového presunu do vonkajšej expozície.

Pribudne nová expozícia

Dobrou správou pre návštevníkov je, že na jar sa už kapybary objavia vo svojej novej expozícii, ktorá vzniká v susedstve hrošíkov libérijských. Príchod týchto obľúbených, mierumilovných zvie-

rat tak obohatí ponuku zoo práve v období, keď sa areál opäť naplno zaplní návštevníkmi. Kapybary sú známe svojou spoločenskou povahou, výborným vzťahom k vode a pokojnou interakciou s inými druhmi zvierat.

Darček pod stromček

Už v predvianočnom období môžu návštevníci podporiť chov

nových obyvateľov bratislavskej zoo symbolickou adopciou. Adopcia na jeden rok predstavuje netradičný, no zmysluplný darček, ktorý vášmu obľúbenému zvieratku pomôže zlepšiť starostlivosť a prispieva k ďalšiemu rozvoju chovov v Zoo Bratislava.

(bak)

Vianočné trhy v Petržalke oživilo aj bezplatné ľadové klzisko

Vianočné trhy na Námestí Republiky v Petržalke odštartovali slávnostným rozsvietením stromčeka v piatok 28. novembra. Návštevníci si mohli okrem štedrejšej svetelnej výzdoby všimnúť viaceré nové atrakcie – najviac zaujalo ľadové klzisko, ktoré samospráva plánuje sprevádzkovať prvý decembrový týždeň. A to úplne zadarmo.

„Inšpirovali sme sa u našich západných susedov vo Viedni, ktorí s nami zdieľali svoje know-how a rozhodli sme sa ho využiť aj u nás,“ povedal na otvo-

rení trhov starosta Petržalky Ján Hrčka.

Ľadovú plochu s veľkým rozmermi 20 x 40 metrov vytvorili pracovníci oddelenia správy verejných priestranstiev miestneho úradu, ktorí budú takisto zabezpečovať pravidelnú

údržbu plochy. Technológiu chladenia klziska dodala externá spoločnosť.

„Myslím, že toto bude jediné klzisko týchto rozmerov a zdarma v okruhu 25 kilometrov od Bratislavy,“ odhaduje Hrčka.

Klisko bude otvorené denne od 08:00 do 21:30. Už čoskoro budú môcť korčuliari využiť aj službu požičovne a brúsenia korčúľ.

Na mieste bude aj občerstvenie a uzamykateľné skrinky na jedoeurovú mincu pre bezpečné uskladnenie osobných vecí. Súčasťou bude hudobný sprievod a večerné osvetlenie.

Niektoré časy budú vyhradené pre exhibičné hokejové turnaje organizované mestskou časťou. Mimo nich ale hranie hokeja možné nebude – klisko poslúži primárne na korčuľo-

vanie. V ponuke bude aj komerčný prenájom plochy vo vybraných časoch za 30, 50 alebo 60 eur. Viac informácií o rezervácii termínov bude dostupných na webe petrzalkasportu-je.sk.

Verejnosť na námestí prekvapila aj nenápadná kôпка snehu, ktorá okamžite prilákala najmenších návštevníkov. Ako prezradil Hrčka, sneh pochádza z klziska Veolia Aréna Draždiak a je maximálne bezpečný. Poslúži ako základ pre vybudovanie snehového areálu, kde si návštevníci vianočných trhov budú môcť uží-

vať zimné radovánky. „Samotný ľad, z ktorého vznikol sneh nemá žiadne dodatočné chemické úpravy. Voda používaná na ľadové plochy prechádza osmózou, čiže je zbavená všetkých nečistôt a minerálov. Aj pri úprave tohto klziska na námestí bude vznikať ľad, ktorý chceme premeniť na ďalší sneh a kopu zväčšiť a udržiavať snežným delom,“ povedal šéf petržalskej samosprávy s tým, že možné to bude len vtedy, ak im bude priať chladnejšie počasie.

(bak, foto MČ Petržalka)

Vianočné recepty

Vianočné pečenie je vo väčšine domácností neodmysliteľnou súčasťou sviatkov a chvíľ, ktoré trávim s blízkymi. Aj tradičné koláče môžu byť pripravené s dôrazom na kvalitu surovín, rovnováhu a radosť z jedla.

S čitateľmi novín Bratislavský kuriér sa o recepty na chutné vianočné koláče tento rok podelila lektorka a výživová poradkyňa Zdenka Solík. Sviatočné dobroty nielen potešia chuťové pohárik, ale aj príjemne rozvoňajú celú domácnosť a dotvoria pravú sviatočnú atmosféru.

Zdenka Solík sa výžive venuje s presvedčením, že jedlo je jedným z najdôležitejších nástrojov podpory zdravia a prevencie ochorení. Pôsobí ako výživová poradkyňa v Poliklinike Medante a v Biomedicínskom centre Slovenskej akadémie vied, kde sa zameriava na individuálnu výživovú starostlivosť a podporu pacientov s rôznymi zdravotnými problémami. Zároveň vedie vlastnú výživovú poradňu s názvom Ide o Tvoje zdravie.

Mandľové hviezdčky

Ingrediencie: 300 g špaldovej múky, 100 g pomletých mandlí, 100 g hnedého cukru, štipka soli, 200 g masla, ½ lyžičky škoricice, ½ mletého kardamónu, 1 vajce, 200 g džemu.

Postup: V miske zmiešame múku, mandle, cukor a soľ. Pridáme zmäknuté maslo, škoricu, kardamón a vajce. Vypracujeme hladké cesto, ktoré zabalíme do fólie a necháme odstáť v chladničke asi hodinu. Na mierne pomúčenej doske, cesto na tenko vyvaľkáme a vykrajujeme hviezdčky. Na polovicu hviezdčiek vykrojíme stred, pomocou okrúhlej formičky. Hviezdčky poukladáme na plech vystlaný papierom na pečenie. Pečieme vo vyhriatej rúre na 170 stupňov, približne 10 minút.

Upečené hviezdčky necháme vychladnúť. Vykrojenú a nevykrojenú hviezdčku, spájame s džemom.

Kolieska s marcipánom

Ingrediencie: 150 g marcipánu, 350 g hladkej špaldovej múky, ½ kávovej lyžičky prášku do pečiva bez fosfátov, 1 balíček vanilkového

cukru, 150 g kyslej smotany, 200 g zmäknutého masla.

Na ozdobu: 2 balíčky vanilkového cukru, menšia miska vlašských orechov.

Postup: Marcipán najskôr nastrúhame na hrubom strúhadle. V miske zmiešame múku s kypriacim práškom a vanilkovým cukrom. Pridáme smotanu, maslo a nastrúhaný marcipán. Ručne vypracujeme. Cesto rozdelíme na tretiny a vytvarujeme valčeky s priemerom 3 cm. Valčeky obalíme vo vanilkovom cukre a odložíme najmenej na 2 hodiny do chladničky. Potom ich nakrájame na plátky s hrúbkou cca 0,5 cm a rozložíme na plech vystlaný papierom na pečenie. Povrch ozdobíme polovičkami orechov a zľahka pritlačíme. Pečieme vo vyhriatej rúre na 190 stupňov, približne 10 minút.

TIP: V dobre uzatvorenej nádobe ich vieme uskladniť aj 3 týždne

Orechové kolieska

Ingrediencie: 300 g špaldovej múky, 50 g mletých vlašských orechov, 80 g medu, štipka soli, 150 g masla, 100 g domáceho džemu.

Postup: Do misky dáme múku, mleté ore-

chy, med a soľ. Potom pridáme zmäknuté maslo a vypracujeme cesto. Zabalíme do potravinovej fólie a odložíme na 30 minút do chladničky. Pripravíme si dva plechy na pečenie, ktoré vystelieme papierom na pečenie. Z cesta tvarujeme guľky veľkosti čerešne, ktoré poukladáme na plechy. Druhým koncom drevenej varešky vytlačíme do každej guľky malú jamku, ktorú naplníme. Pečieme vo vyhriatej rúre na 170 stupňov, približne 12 minút.

Kokosové kopčeky

Ingrediencie: 1 banán, 3 PL kešu alebo arašidového masla, štipka škoricice, 150 g kokosu, 1 lyžica medu.

Postup: banán rozmixujeme do hladka. Pridáme kešu alebo arašidové maslo a nakoniec kokos, so štipkou škoricice. Všetko spolu dobre zmiešame a vypracujeme cesto. Na plech vystlaný papierom na pečenie tvarujeme kokosové kopčeky. Pečieme vo vyhriatej rúre na 200 stupňov, približne 10 minút.

TIP: Keď nám začnú hnednúť špičky kopčekov, kokosky sú hotové.

(text a foto JP)

Vo veku 84 rokov zomrel režisér a pedagóg Peter Mikulík

Významný divadelný a televízny režisér, pedagóg a herec **Peter Mikulík** zomrel 13. decembra 2025 vo veku 84 rokov. V Slovenskom národnom divadle sa podpísal pod takmer stovku divadelných réžií. Režioval tiež množstvo televíznych inscenácií. Bol dvorným režisérom dvojice Lasica a Satinský. „Odchádza rozhladený a pokorný divadelník s citlivým humorom, ktorý vždy hľadal riešenia, nové možnosti, citlivo načúval a rozumel kolegom i študentom,“ reagovalo na jeho úmrtie Slovenské národné divadlo.

Rodák z Trenčína sa dramatickému umeniu venoval od detstva. Už ako chlapec pôsobil v Detskej rozhlasovej dramatickej družine. Neskôr pomýšľal na herectvo, kvôli silnejším dioptriám ho však neprijali. A tak vyštudoval na Divadelnej fakulte bratislavskej VŠMU réžiu. Okrem toho však účinkoval v

menších postavách na javisku, vo filme aj v televízii.

Roky s Lasicom a Satinským

Paralelne pôsobil v novozaloženom kabaretnom divadle Tatra revue, ktoré vzniklo v roku 1958. „V prostredí tanečnej sály so stolmi a stoličkami, po bokoch ktorej sa dalo chodiť, začala na zvýšenom pódiu svoju kariéru nielen humoristická dvojica Milan Lasica a Július Satinský, ale

Dagmar Podmaková v štúdiu v časopise Slovenské divadlo. S Júliusom Satinským sa Mikulík zoznámil ešte počas Hviezdoslavových Kubínov ako tínedžer a neskôr sa tu obaja zoznámili aj s Milanom Lasicom.

„So spolužiakom Milanom Lasicom si Peter Mikulík intelektuálne a ľudsky rozumel už od študentských čias na VŠMU. O rok starší Lasica aj po desaťročiach pripomínal, že Mikulík nebol len režisér, ale

aj Peter Mikulík, ktorý bol režisérom týchto vzácných nedeľných predpoludní, rovnako tak programu Večer pre dvoch (1966), hraného už pod hlavičkou Divadla Lasica a Satinského, ktoré bolo neskôr jednou zo zložiek Divadelného štúdia. Režioval legendárne Soirée (Stretnutie s obecnstvom) v priestoroch Divadla na korze (1968) aj program Nikto nie je za dverami (1982), ktoré humoristi uvádzali v produkcii Štúdia S. Mikulíkovi bol blízky autorský dialóg Lasica a Satinského, vyjadroval ich spoločný generálny názor na svet. Aktuálnosť ich tvorby nebola priamočiara, ale skrytá v slovných hračkách a vo viacnásobných významoch slova a situácií,“ dodáva Podmaková. S Lasicom a Satinským spolupracoval Peter Mikulík v podstate až do smrti Júliusa Satinského v roku 2002.

Roky v SND a na VŠMU

Do Činohry Sloven-

ského národného divadla nastúpil Peter Mikulík začiatkom 60. rokov tiež ako herec. Od roku 1965 tu pôsobil ako interný režisér. V rokoch 1991 – 1997 bol umeleckým šéfom a riaditeľom Činohry SND. „Jeho doménou bola anglosaská dráma, absurdná a groteskná dramatika, najmä však klasické drámy psychologického razenia. Výrazné zastúpenie mali uňho inscenácie komediálneho žánru. Herecké skúsenosti sa odzrkadlili aj v jeho režijnej práci pri detailnom prepracovaní hereckej zložky jeho divadelných inscenácií,“ uviedla na svojich stránkach Vysoká škola múzických umení, keď mu v roku 2023 mu udelila Zlatú medailu VŠMU za výnimočný prínos slovenskému divadelníctvu a mimoriadne zásluhy pri rozvoji Divadelnej fakulty VŠMU.

Ako pedagóg pôsobil na VŠMU od roku 1969, čoskoro však musel zo školy z poli-

tických dôvodoch odísť a učiť mladých adeptov herectva a réžie sa vrátil až na sklonku 80. rokov. Jeho zásluhou vznikol aj medzinárodný festival divadelných škôl Istropolitana. Niekoľko rokov viedol Divadelnú fakultu VŠMU ako dekan. Roky pôsobil aj v rozhlase.

Patril k významným tvorcom takzvaných bratislavských pondelkov. Na konte má množstvo televíznych inscenácií a filmov. Režioval aj televízny seriál Štúrovci (1991). V roku 2022 mu prezidentka Zuzana Čaputová udelila Rad Ľudovíta Štúra II. triedy za mimoriadne zásluhy o rozvoj Slovenskej republiky v oblasti kultúry.

Manželkou Petra Mikulíka bola herečka Zuzana Kocúriková, ich dcéra Katarína Mikulíková pôsobí ako dramaturgička a scenáristka. Jeho bratom bol herec Pavol Mikulík (1944 – 2007).

(bak, zdroj www.filmsk.sk)

Slovenský folklór smúti, odišla Helena Jurasovová

Smutná správa zasiahla kultúrnu obec 9. decembra 2025. Vo veku 92 rokov zomrela Mgr. art. Helena Jurasovová, významná folkloristka, choreografka a tanečná pedagogička, jedna z najvýraznejších osobností choreografie detského ľudového tanca na Slovensku. Informovalo o tom začiatkom decembra Ministerstvo kultúry SR na svojej webovej stránke.

Helena Jurasovová absolvovala Vysokú školu muzických umení v Bratislave v odbore

tanečná pedagogika. Počas profesionálnej kariéry pôsobila ako tanečníčka Vojenského umeleckého súboru, pedagogička na Ľudovej škole umenia, v Osvetovom ústave v Bratislave i v Dome pionierov a mládeže v Bratislave, kde v roku 1968 založila detský folklórny súbor Vieňok.

Pod jej vedením sa stal jedným z najvýznamnejších detských folklórnych súborov na Slovensku. Jej žiaci a bývalí členovia súboru pokračovali v po-

predných folklórnych telesách. Pôsobila tiež na VŠMU ako odborná asistentka javiskového pohybu a choreografka operného štúdia, kde patrili medzi jej žiakov viaceré výrazné osobnosti slovenskej opernej scény. Krátko vyučovala aj na bratislav-

skom konzervatóriu. Spolupracovala so Slovenským národ-

ným divadlom, televíziou a venovala sa publikačnej a metodologickej činnosti v oblasti tanečnej výchovy detí. Jej publikácie zahŕňali metodickú príručku Tanečno-hudobná príprava detí (1973) a spolupodieľala sa na príručkách pre tanečný odbor Základnej umeleckej školy. Externe spolupracovala so SND (napríklad Líška Bystrouška, Carmen, Bo-

héma, Predaná nevesta, Ženský zákon) a pripravila viaceré choreografie pre televíziu.

Pochádzala zo známej hudobníckej a speváckej rodiny Blahovcov. V roku 2021 jej prezidentka SR na návrh Ministerstva kultúry SR udelila Pribylov kríž II. triedy za mimoriadne zásluhy o rozvoj kultúry a umelecko-vzdelávaciu činnosť v oblasti detského scénického folklorizmu.

(jp)

Juraj Rafael Donner a jeho žiak Adam Fridrich Oeser v Bratislave

V tieto dni mesto Bratislava pripravilo a zrealizovalo nové osvetlenie katedrály svätého Martina. Vďaka tomu sa naša katedrála ukázala Bratislavčanom a návštevníkom mesta v novej nevidanej polohe a opäť pritiahla našu pozornosť nielen ako religiózne miesto, ale aj ako miesto veľkolepej umeleckej výzdoby. Celé generácie si niečo také nevedeli ani predstaviť. Čo však Bratislavčanov vždy udivovalo bola jeho vnútorná výzdoba, ktorú nám zanechal predovšetkým sochár Juraj Rafael Donner. Interiér katedrály zdobí jeho vrcholne pô-

sobivé dielo odliate z olova – jazdecká socha svätého Martina, patróna kostola, ktoré vzniklo v roku 1734. Ukazuje rímskeho veľiteľa z Panónska oblečeného v uhorskej uniforme a bedára pri jeho nohách, ktorý od neho dostáva časť svojho plášťa, ktorý predtým odsekol svojou šablou. Socha, ktorá bola pôvodne súčasťou hlavného oltára sa dnes nachádza v bočnej časti dómu. Juraj Rafael Donner je autorom aj bočnej kaplnky sv. Jána Almužníka. Kaplnka, ktorú dal vyhotoviť arcibiskup Eszterházy ako svoju pohrebnú kaplnku svedčí o majstrovstve umelca a o jeho abso-

lútnej schopnosti sklbiť gotickú katedrálu s prvkami baroka. Rozkošná vstupná brána lemovaná barokovými anjelikmi, bohatá vnútorná dekorácia a výnimočný mramorový oltár okrášlený bronzovými detailmi a reliéfmi so sochou kľačiaceho „sponzora“. Tento barokový skvost vo svojej celosti vytvára dojem malého rímskeho chrámu svätého Petra. Patrón Juraja Rafaela Donnera ostrihomský arcibiskup Eszterházy priviedol umelca do Bratislavy, kde v rokoch 1693 až 1742, ako jeho dvorný umelec vytvoril svoje najkrajšie diela. Donnera však môžeme považovať za jedného

zo zakladateľov klasicizmu, ktorý ovplyvnil nasledujúcich sto rokov výtvarné umenie a to predovšetkým v Rakúsku. Jeho diela patria rozhodne k vrcholným predstaviteľom umenia v nasledujúcom období. Narodil sa v Esslingu pri Viedni. Do roku 1728 pôsobil v Salzburgu a následne si otvoril svoju dielňu v Bratislave. Po ukončení svojho pôsobenia v Bratislave odišiel do Viedne, kde vytvoril veľkolepú fontánu na námestí Neuer Markt a následne sochu piete v dome v korutánskom meste Gurk. Donner počas svojho pôsobenia v Bratislave prispel k výtvarnému

umeniu aj iným spôsobom. Veľmi ovplyvnil v Bratislave narodeného v roku 1717 umelca Adama Fridricha Oesera. Po tomto umelcovi je dnes v Starom Meste opäť pomenovaná obnovená ulica na bratislavskom Podhradí v novovzniknutej štvrti. Tento umelec ovládal širokú paletu maliarskeho a grafického umenia. Ovládal aj veľkomož-

stavebných postupov a uplatnil sa aj pri vytváraní záhrad. Vo výtvarnom umení je považovaný rozhodne za jedného z predchodcov klasicizmu. Stal sa profesorom na drážďanskej akadémii výtvarných umení a až v roku 1756 po príchode Prusov sa presídlil do Lipska. Adam Fridrich Oeser zomrel v roku 1799 a dodnes zdobí hlavný oltár Veľkého evanjelického kostola jeho oltárny obraz „Kristus v Emauzách“.

Sven Šovčík

Nemocnica Bory sa stala druhá najlepšia všeobecná nemocnica na Slovensku

Nemocnica Bory v Bratislave sa stala podľa hodnotenia analytického inštitútu INEKO druhou najlepšou nemocnicou na Slovensku. Striebro si odniesla v kategórii Všeobecné nemocnice, pričom prvé miesto jej uniklo len o vlások (0,1 percenta). Najmladšia nemocnica na Slovensku bola v rebríčku hodnotená vôbec po prvýkrát a takéto ocenenie získala na základe hodnotenia údajov len z vyše jedného a pol roka.

"Pre Nemocnicu Bory je premiérové umiestnenie v prvej trojke všeobecných nemocníc INEKO mimoriadne silným potvrdením, že moderný koncept nemocnice, s ktorým sme vstúpili do systému, sa v praxi osvedčil

a prináša pacientom reálny prínos. Ako najmladšia nemocnica na Slovensku sme boli prvýkrát hodnotení až teraz – po tom, čo sme nemocnicu spustili na jar 2023 a v plnej výkonnosti fungovali od druhej polovice roka 2024," hovorí generálny riaditeľ Nemocnice Bory a kardiocentra CINRE MUDr. Ivan Vulev, PhD., MPH, FCIRSE.

„Toto ocenenie vníma-

me najmä ako spätnú väzbu na prácu nášho tímu a na moderný model nemocnice, ktorý na Slovensku dlho chýbal. Teší ma, že okrem mnohých prvenstiev v prieskumoch spokojnosti pacientov sme dosiahli nadpriemerné hodnotenia aj v komplexných odborných kritériách. Umiestnenie je pre nás záväzkom pokračovať v tom, čo sme si predsavzali – prinášať do praxe inovácie

INEKO uviedlo, že Nemocnica Bory je hodnotená na základe údajov len z vyše jedného a pol roka, ale už úvodné dáta naznačovali, že bude atakovať vrchné priečky.

„Spomedzi stredne veľkých a malých nemocníc lieči po medicínskej a nákladovej stránke najnáročnejších pacientov, ktorí sú zároveň najviac spokojní s poskytnutou zdra-

voťou starostlivosťou a celkovo s pobytom v tejto nemocnici. V porovnaní s ostatnými všeobecnými nemocnicami má druhú najnižšiu mieru reoperovanosti, t.j. nutnosti opakovať operácie, a druhú najnižšiu mieru úmrtnosti po operačných výkonoch," uviedol analytický inštitút INEKO s tým, že nemocnica má relatívne slabšie ukazovatele rehospitalizovanosti, čo môže vyplývať zo zvoleného konceptu manažmentu pacientov.

„Nábeh prevádzky novej nemocnice si vyžaduje relatívne veľké počiatkové investície do vybavenia a do získavania personálu, preto je prirodzené očakávať v úvodných rokoch horšie hospodárske čísla. Vzhľadom na to, že

Bory začali poskytovať zdravotnú starostlivosť postupne od apríla v priebehu roka 2023, tak za tento rok bol aj počet uskutočnených operačných výkonov obmedzený. Preto v tejto oblasti ukazovateľov očakávame do budúcnosti signifikantný nárast bodového zisku nemocnice," dodal inštitút.

Ocenenie Nemocnica roka 2025 je založené na porovnávaní dát za obdobie rokov 2021 až 2024. Inštitút INEKO nemocnice každoročne hodnotí na základe vybraných ukazovateľov kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti, operačných skúseností lekárov, náročnosti diagnóz, spokojnosti pacientov, hospodárenia a transparentnosti.

(bak, foto PH)

Na tiesňovú linku 155 volajú ľudia najviac 1. januára

Vianoce, Silvester a ostatné koncoročné sviatky sa nám spájajú najmä s radostnými chvíľami, no nie vždy je tomu tak. Hovorkyňa záchranárov, Petra Klimešová, pre Bratislavský kuriér priblížila, akým najčastejším prípadom sa linka 155 venuje práve v tomto období, ktoré by malo byť najmä o pokoji.

K akým najčastejším príhodám sú volaní záchranári počas každoročných Vianoc? Aby sme si prípadne vedeli dať pozor na najväčšie hrozby...

Hoci sú Vianoce vnímané ako pokojné obdobie, operátori linky tiesňového volania 155 sa nezastavia. Pacienti najčastejšie volajú s akútnymi zdravotnými ťažkosťami, ktoré sa často náhle zhoršia práve počas sviatočných dní. Pri tiesňových volaniach však ide aj o úrazy súvisiace s domácimi aktivitami. Počas Vianoc najčastejšie pomáhame pri sťaženom dýchaní, bolestiach brucha, úrazoch a pri náhlých neurologických či kardiologických problémoch.

Koľko výjazdov mala záchranná služba počas Vianoc a Silvestra v uplynulých rokoch v rámci Bratislavy a okolia?

Počas vianočných sviatkov aj silvestrovej noci evidujeme každoročne nárast počtu volaní na lin-

ku 155. Z uplynulého roka bol paradoxne najpokojnejším dňom 24. december a najvyťaženejším sviatočným dňom z Vianoc 26. december, keď sme zaznamenali najviac hovorov z celého trojdňa. Zo silvestrovského obdobia bol jednoznačne najrušnejší 1. január, ktorý dlhodobo patrí medzi najvyťaženejšie dni v roku a tento trend potvrdili aj posledné štatistiky. Na tiesňovej linke 155 sme prijali a spracovali viac ako 3130 tiesňových volaní. Počas vlašských sviatkov (24.12. až 26.12. + 31.12. až 1.1.) posádky záchrannej zdravotnej služby v Bratislavskom kraji realizovali presne 972 výjazdov k pacientov. Pred nimi bol Prešovský kraj s počtom 1196 výjazdov a Košický s počtom 1407 výjazdov.

Vieme ľuďom poradiť, ako sa vyhnú tomu, aby museli v sviatočnom období

vyhľadávať záchranárov?

Počas sviatkov je pre nás najdôležitejšie, aby ľudia mysleli na svoju bezpečnosť a zdravie. Na Vianoce odporúčame dbať najmä na striedmosť v jedle, pití a celkovom režime. Pomáha pravidelný pohyb, krátka prechádzka po jedle, ale aj oddych a dostatok tekutín. Odporúčame tiež opatrnosť pri domácich aktivitách – zdobení, varení či upratovaní –, keďže aj úrazy patria počas Vianoc k častým dôvodom volania. Na Silvestra a počas príchodu Nového roka sa k tomu pridáva najmä alkohol a používanie pyrotechniky. Odporúčame alkohol požívať s mierou, kombinovať alkohol s jedlom a hydratáciou a vyhnúť sa nadmernému pitiu, ktoré výrazne zvyšuje riziko úrazov, kolapsov či konfliktov. Pri pyrotechnike je kľúčová opatrnosť – manipulovať s ňou len triezvy, dodržia-

vať pokyny na obale a neexperimentovať. Mnohé úrazy rúk, očí či popáleniny vznikajú práve z neodbornej manipulácie. Rovnako odporúčame dávať pozor na zvieratá a neodpaľovať pyrotechniku v ich blízkosti.

Aké druhy telefonátov ale riešite v tomto čase pokoja najčastejšie?

Aj počas sviatkov sa stáva, že ľudia volajú na tiesňovú linku s problémami, ktoré nie sú urgentné. Časť volaní súvisí s tým, že niektorí ľudia počas Vianoc prežívajú osamelosť alebo nemajú na koho iného sa obrátiť, takže volajú aj s ťažkosťami, ktoré nevyžadujú zásah záchrannej služby. Vyskytujú sa aj typicky „sviatočné“ situácie – napríklad obavy z toho, že niekto prehltnie rybiu kosť, alebo ťažkosťi spôsobené prejedaním či alkoholom. Pri Silvestri zase dominujú prípady súvisiace s intoxikáciou alkoholom a následnými úrazmi či dezorientáciou. Občas sa vyskytnú aj kuriózne volania, no operátori tiesňovej linky 155 vždy pristupujú k ľuďom s rešpektom – mnohé z nich vychádzajú zo stresu, samoty alebo nevedomosti o tom, kam sa obrátiť. Na tie skutočne neurgentné odporúčame využívať linku 155 len vtedy, ak ide o akútny zdravotný problém.

Evidujete prípadne

najneobvyklejší výjazd počas sviatkov v rámci Bratislavy?

Za posledné roky sme zaznamenali aj niekoľko naozaj netypických zásahov. Zo silvestrovského napríklad prípad otca so synom, ktorí sa pokúšali vyrobiť si vlastnú pyrotechniku. Podomácky pripravený delobuch im však vybuchol už počas výroby a obaja utrpeli veľmi vážne zranenia. V staršom prípade došlo dokonca k usmrteniu muža pri manipulácii s podomácky vytvoreným výbušným zariadením – išlo o devastačné poranenia brucha. Tieto situácie sú extrémne, ale žiaľ pripomínajú, aké nebezpečné môžu byť neodborné pokusy s pyrotechnikou.

Medzi úsmevnejšie vianočné momenty patrí napríklad prípad, keď rodina volala na linku 155, pretože si mysleli, že babička omdlela počas večere. Počas hovoru sa ukázalo, že pani jednoducho zaspala po sviatočnom jedle v kresle – unavená, najedená a bez akéhokoľvek zdravotného problému. Situácia sa skončila úsmevom a úľavou, no pre rodinu to bol v tej chvíli veľmi stresujúci moment.

Skúsme na záver zhrnúť praktické rady pre všetkých Bratislavčanov tak, aby si čo najviac užili Vianoce a Silvestra v pokoji a zdraví.

Počas Vianoc odpo-

rúčame najmä striedmosť pri jedle aj alkohole. Prejedanie či alkohol sú častým spúšťačom tráviacich ťažkostí, kolapsov alebo pádov. Opatrnosť pri príprave jedla, pretože napríklad úrazy pri krájaní či popáleniny nám môžu znepríjemniť sviatky. Dostatočný oddych a prechádzka na čerstvom vzduchu, ktoré pomáhajú telu aj psychike. A v neposlednom rade stojí za zmienku všímať si blízkyh. Osamelosť, smútok či depresie vedia cez sviatky vygradovať – krátka návšteva alebo telefonát môže pre niekoho znamenať veľa. Na Silvestra a počas príchodu Nového roka odporúčame opäť mieru v alkohole – intoxikácie patria medzi najčastejšie dôvody nárastu hovorov v tieto dni. Myslite na zodpovednú manipuláciu s pyrotechnikou. Neodporúčame podomácky vyrábané výbušniny ani experimentovanie – tie spôsobujú najťažšie poranenia, s ktorými sa stretávame. Pyrotechnika nepatrí do rúk deťom a osobám pod vplyvom alkoholu. V mnohých prípadoch stačí zvýšená opatrnosť, pokojný prístup a rozvaha. Tiesňová linka 155 je tu pre urgentné situácie, no zbytočným výjazdom sa dá predísť práve tým, že budete myslieť dva kroky dopredu.

(vt)

Máte zaujímavú tému? Staňte sa našimi ďalšími očami v teréne. Vaše námety posielajte na: redakcia@bakurier.sk

Mesačník Bratislavský kuriér vydáva Staromešťan, s.r.o. (Sedlárska č. 8, 811 01 Bratislava, IČO: 36842834)

Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@bakurier.sk, Redakcia: Jana Pohanková, Veronika Trojanová. E-mail: redakcia@bakurier.sk.

Inzercia: inzercia@bakurier.sk. Grafika: Rastislav Biznár, r.biznar@gmail.com. Tlač zabezpečuje CROMWELL a.s. Registrované MK SR: EV3820/09. ISSN 1338 - 1830.

Distribúcia: vlastné stojany a na frekventovaných miestach Bratislavy - 74 lokalít.

Rozozvuč čaro Vianoc s ikonickým Coca-Cola kamiónom už 19. decembra na bratislavských Pasienkoch

Ikonický vianočný kamión Coca-Cola aj tento rok vyráža na cesty, aby priniesol kúzlo Vianoc, spojil ľudí a podporil dob-

rú vec. Návštevníci sa môžu tešiť na bohatý program nesúci sa v duchu hlavného posolstva kampane – myšlienky vzájomnej pospolitosti.

Súčasťou tour zostáva aj dobročinný rozmer a preto celý výťažok z predaja občerstvenia a vianočných predmetov poputuje na podporu

Červeného kríža, ktorý bude aj živou súčasťou programu. Jeho prezentácia bude zameraná na podporu bezpríspevkového darčovstva krvi.

„Tohtoročná podpora Červeného kríža oceňuje ľudí, ktorí sa snažia druhým zabezpečiť nielen krajšie Vianoce, ale pomáhajú aj počas

celého roka s náročnými úlohami. Chceme im preto priniesť radosť a podporu, aby odchádzali domov na Vianoce bez stresu a dokázali si ich naplno užít,“ hovorí Veronika Němcová, riaditeľka komunikácie a spoločenskej zodpovednosti Coca-Cola pre Česko a Slovensko.

Nenechajte si ujsť výnimočný štart Vianoc a prídte 19. decembra od 16:00 do 20:00 na bratislavské Pasienky. Santa Claus dorazí o 16:30. Nalaďte sa na najkrajšie sviatky roka a prídte stráviť príjemné chvíle s blízkymi.

Kompletné informácie k vianočnej roadshow nájdete na www.coca-cola.com

KÚZELNÝ VIANOČNÝ KAMIÓN

prichádza opäť k vám

Bratislava

(Štadión Pasienky - Parkovisko P3 pri Trnavskej ceste)

19. 12. 2025 - od 16:00 - 20:00

Vianočný kamión Coca-Cola so Santom dorazí o 16:30

V rámci akcie
podporíme

www.konditoreikormuth.sk

Konditorei Kormuth

BRATISLAVA SEDLÁRSKA 8

